

Ideell kulturallians – folkrörelse för konst, kreativitet och utveckling

Ideell kulturallians avlämnar härmed sitt remissvar på Kulturutredningens betänkande SOU 2009:16.

Remissvaret bygger på diskussioner mellan organisationerna inom Ideell kulturallians.

Inledning

Ideell kulturallians är ett samarbete mellan ideella organisationer inom kulturområdet. Ideell kulturallians vill lyfta fram sina medlemsorganisationers verksamhet och synliggöra all den kraft och det mervärde som vi skapar på mötesplatser i hela Sverige.

Ideell kulturallians samlar ett 50 tal organisationer med en samlad publik på över 20 miljoner besök årligen. Detta är möjligt tack vare ideella arbetsinsatser av mer än 1 miljoner medlemmar. Det samlade värdet av det ideella arbetet uppgick 2008 till över 675 miljoner kronor årligen. Sverige har en särställning i världen när det gäller människors engagemang och deltagande i kulturlivet.

Ideell kulturallians vill medverka till att utveckla de ideella kulturorganisationernas roll och uppdrag i samhället, vara en drivande part i utveckling av kulturinstitutionerna och annan infrastruktur på området samt arbeta för en minskad offentlig styrning av de ideella organisationernas verksamhet.

Ideell kulturallians vill bli en samtalspartner för lokala, regionala och nationella beslutsfattare och därmed medverka till att öka förutsättningarna för allmänhetens deltagande och inflytande inom kulturpolitikens område.

Ideell kulturallians vill träffa en överenskommelse med regeringen och Sveriges Kommuner och Landsting i samma anda som den ömsesidig avsiktsförklaring som träffats inom hälso- och sjukvården och omsorgen.

Ideell kulturallians vill verka för "Kulturlyft" i samma anda som Idrottslyftet som tidigare genomförts med idrottsrörelsen.

Ambitionen är att den ideella sektorns kulturverksamhet ska få ökade anslag och stå lika högt på dagordningen som statens egna kulturinstitutioner.

Vi bifogar en lista över de föreningar som idag ingår i den Ideella kulturalliansen. Vi ser det som en naturlig utveckling att även studieförbunden kommer att ingå i den Ideella kulturalliansen framöver.

Remissvar

Ideell kulturallians uppskattar utredningens inriktning på att bredda kulturpolitikbegreppet. Det är bra att utredningen så tydligt markerar de ideella kulturorganisationernas betydelse. Ideell kulturallians instämmer i den kritik utredningen riktar mot de senaste trettio årens svenska kulturpolitik, att den i alltför hög grad blivit en fråga om politik för de statliga kulturinstitutionerna.

Ideell kulturallians kan liksom kulturutredningen konstatera att ambitionen att sammanföra konst- och kulturpolitiken fanns formulerad redan i 1974 års kulturpolitik. Ideell kulturallians anser att vi nu har kommit till en punkt där kulturpolitikens legitimitet kan komma att ifrågasättas om vi inte på allvar tar tag i frågorna om samverkan mellan konst- och kulturpolitiken.

Om vi ska lyckas basera konst- och kulturpolitiken på ett medborgarperspektiv kommer det att behövas starka organisationer inom civilsamhället som kan fånga upp och kanalisera allmänhetens engagemang. Ett sätt att påskynda utvecklingen är att i högre grad än idag göra det möjligt för civilsamhällets aktörer att ansvara för kulturproduktion. På så sätt kan engagemang och ansvarstagande utvecklas genom ett ständigt fortgående samtal mellan konstnärer och publik.

Trots utredningens positiva syn på civilsamhällets kulturorganisationer så saknas konkreta förslag för hur samhället i högre grad kan stödja verksamheterna och organisationerna. Ideell kulturallians efterlyser mer kunskap och statistik om den omfattande verksamhet som den ideella kultursektorn bedriver.

Ett närmande mellan kulturinstitutionernas verksamhet och civilsamhällets kulturorganisationer kan ge institutionerna tillgång till ett påtagligare medborgerligt engagemang och därmed bidra till en socialt hållbar kulturpolitik.

Ett närmande mellan institutionerna och civilsamhället är en nödvändig men inte tillräcklig åtgärd för att säkra en socialt hållbar kulturpolitik. Det finns många skäl till att olika grupper känner sig exkluderade och inte deltar som utövare eller publik i olika kulturverksamheter, men en starkt bidragande orsak är att verksamheterna alltför ofta bedrivs utifrån normer hos de grupper som har inflytande och makt i samhället. Här tycker vi att det finns fog för en starkare självkritik än den som kulturutredningen formulerat.

Medborgarnas egna kulturaktiviteter ska vara en del av kulturpolitiken. Folkbildningens relation till kultursektorn behöver stärkas i linje med vad som diskuteras i utredningen. Samspelet mellan folkbildningen, den ideella sektorns kulturorganisationer och den professionella kultursektorn måste tillsammans få stort fokus. Detta samspel behöver stödjas i många utvecklingsprojekt.

Ideell kulturallians stödjer förslaget om en överenskommelse mellan civilsamhällets kulturorganisationer och staten samt SKL (Sveriges Kommuner och Landsting). Ideell kulturallians ser sig som en naturlig part i de samtal som måste föregå en sådan överenskommelse.

Framtidens kultur har varit en viktig bidragsaktör som har kunnat agera oberoende andra bidragsmyndigheter. Framtidens kultur har bidragit till att många spännande projekt har fått en chans och flera projekt har utvecklats till framgångsrika verksamheter. Kulturlivet behöver pengar till innovativa utvecklingsprojekt. Det är därför viktigt att en ny stiftelse/organisation tillförs medel och får i uppdrag att stödja nyskapande och angelägna kulturprojekt.

Ideell Kulturallians anser;

- att det saknas konkreta förslag för ökat stöd till civilsamhällets kulturorganisationer,
- att den föreslagna överenskommelsen mellan ideella kulturektorn, staten och SKL genomförs och att arbetet inleds snarast,
- att det behövs en ny organisation för bidragsgivning efter Framtidens kultur,
- att staten ska ta ett ansvar för en kontinuerlig dokumentation av den civila sektorns insatser inom kulturområdet,
- att ett Kulturlyft skall genomföras på motsvarande sätt som idrottslyftet.

På uppdrag av Ideell kulturallians

Gunno Sandahl

c/o Folkets Hus och Parker

Swedenborgsgatan 1

104 62 Stockholm

070-492 30 55

Ideell kulturallians – folkrörelse för konst, kreativitet och utveckling

Bilaga 1

I Ideell kulturallians ingår

ax - Amatörkulturens samrådsgrupp
Bygdegårdarnas Riksförbund
Folkets hus och parker
Folkrörelsernas konstfrämjande
MAIS - Musikarrangörer i samverkan
Riksskådebanan
Riksteatern
SIOS - etniska org. i Sverige
Sveriges Hembygdsförbund
Våra gårdar

Medlemmar i ax - Amatörkulturens samrådsgrupp

Amatörteaterns Riksförbund (ATR)
Föreningen För Tidig Musik
Kontakt nätet - riksorganisation för ideella kulturföreningar
KÖRSAM
Riksförbundet för Folkmusik och Dans (RFoD)
Riksförbundet Lokalrevyer i Sverige
Riksförbundet Unga Musikanter (RUM)
Svenska Arbetarsångarförbundet (SAS)
Svenska Folkdansringen
Svenska Hemslöjdsföreningarnas Riksförbund
Svenska Missionsförbundets Musikkåarer
Sveriges Arbetarteaterförbund (ATF)
Sveriges Kyrkosångsförbund
Sveriges Körförbund
Sveriges Orkesterförbund (SOF)
Sveriges Spelmäns Riksförbund (SSR)
UNGIKÖR

Ideell kulturallians – folkrörelse för konst, kreativitet och utveckling

Bilaga 1

Medlemmar i MAIS - Musikarrangörer i samverkan

Kammarmusikförbundet (RSK)

Kontakt nät - riksorganisation för ideella kulturföreningar

Riksförbundet arrangörer av nutida konstmusik (RANK)

Riksförbundet för Folkmusik och Dans (RFoD)

Svenska Jazzriksförbundet (SJR)

Sveriges Körförbund

Sveriges Orkesterförbund

Medlemmar i SIOS – Samarbetsorgan för etniska organisationer i Sverige

Assyriska riksförbundet

Chilenska riksförbundet

Eritreanska riksförbundet

Finlandssvenskarnas riksförbund

Grekiska riksförbundet

Iranska riksförbundet

Italienska riksförbundet

Kurdiska riksförbundet

Polska riksförbundet

Portugisiska riksförbundet

Riksförbundet Roma International

Ryska riksförbundet

Serbernas riksförbund

Spanska riksförbundet

Syrianska riksförbundet

Turkiska riksförbundet